

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJA REVIZIJE ZA FINANSIJSKE IZVEŠTAJE MINISTARSTVA
FINANSIJA
ZA GODINU 2019**

Priština, Jul 2020

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa Međunarodno Standardima Vrhovnih Institucija Revizije kao i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima *Ministarstva Finansija*, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora *Qerkin Morina*, koja je nadgledala reviziju.

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane *Jusuf Kryeziu* vođe tima, i *Shehrije Shala*, *Ariana Gjonbalaj*, *Mehmet Muçaj* i *Ramadan Gashi* članovi tima, pod upravljanjem Direktora Departmana Revizije *Blerim Kabashi*.

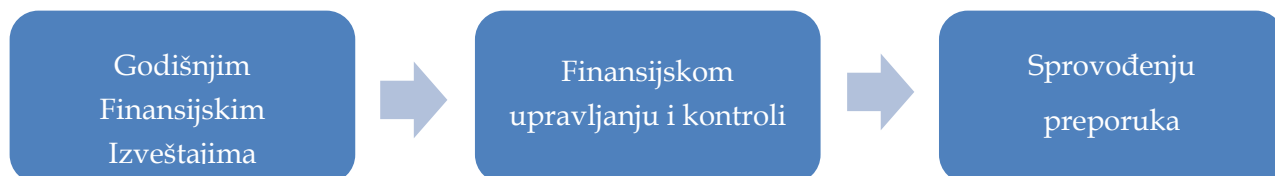
TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
Delokrug i metodologija revizije.....	5
1 Mišljenje revizije o Godišnjim finansijskim izveštajima	6
2 Finansijsko upravljanje i kontrola	8
3 Napredak u sprovođenju preporuka	17
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	20
Dodatak II: Pismo potvrđivanja.....	23

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Ministarstva Finansija (MF), za 2019. godinu, koja obuhvaća Mišljenje Generalnog Revizora (GR) o Finansijskim Izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2019 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR).

Revizija je fokusirana na:

Zaključci

Godišnji finansijski izveštaji Ministarstva Finansija za 2019. godinu, odnosno Izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, Izveštaj o izvršenju budžeta i Objavljivanje za ove izveštaje, potpuni su i tačni (osim člana 20 ne zatvoreni avansi- Pitanje A1 u okviru izveštaja).

Finansijsko upravljanje i kontrola generalno dokazuju dobar proces pregleda i uverenje u primeni zakonodavstva i drugih procesa kontrole. Međutim, i pored činjenice da je MF uspostavilo relativno dobre kontrole u vezi sa svojim zakonskim obavezama, neusklađena primena pravila uzrokovala je nedostatke u nekim procesima, posebno u upravljanju subvencijama i upravljanju osobljem.

Što se tiče sprovođenja preporuka, MF je pokazalo pružanje velikih napora u rešavanju preporuka datih u izveštaju o reviziji GFI za 2018. godinu, a od šest (6) datih preporuka, samo jedna još nije adresirana. Međutim, i ove godine su uočeni isti nedostaci u upravljanju osobljem.

Mišljenje generalnog revizora ¹

Ne modifikovano mišljenje

Po našem mišljenju Godišnji finansijski izveštaji Ministarstva Finansija za godinu koja se završila 31 decembra 2019 godinu predstavljaju pravu i istinitu sliku u svim materijalnim aspektima.

Za više detalja pogledajte poglavlje 1 ovog izveštaja.

Ministratstvo Financije složila se sa nalazima i zaključcima revizije i obećala da će adresirati na sve date preporuke.

¹ U Prilogu I se objašnjavaju vrste mišljenja, prema MSVIR.

Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne; i
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Revizija je zasnovana na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti MF, nivo oslanjanja na menadžerske kontrole kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Odeljci u nastavku pružaju detaljni opis nalaza i preporuka u svakoj revidiranoj oblasti.

1 Mišljenje revizije o Godišnjim finansijskim izveštajima

Revidirali smo Godišnji Finansijski Izveštaji (GFI) Ministarstva Finansija za godinu završno sa 31 Decembrom 2019, u skladu sa Zakonom o NKR-u i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizijski pregledi su obavljani kako bi se omogućilo davanje mišljenja o GFI, koji uključuju izveštaj o primanjima i isplatama u gotovom novcu i izveštaj o izvršenju budžeta, detaljno objavljeno.

1. Ne modifikovano mišljenje

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji Ministarstva Finansija za godinu završno sa 31 decembrom 2019, predstavljaju tačan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa MSVIR-10 i 30, i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI-a budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranih subjekata. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Generalni Sekretar Ministarstva Finansija (MF) je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru - Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca. Takođe, menadžment je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i pravilnik br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izvešanju Budžetske Organizacije.

Ministar je odgovoran za obezbeđivanje praćenje procesa finansijskog izveštavanja Ministarstva.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

Mi komuniciramo sa menadžmentom subjekta revizije o obimu, planiranom vremenu revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje identifikujemo tokom revizije.

Izveštaj revizije se objavljuje na veb stranici NKR-a, osim informacija koja se klasifikuju kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Zahvaljujemo upravnu ekipu ministarstva za korektnu saradnju i pružanu pomoć tokom procesa revizije

2 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijskim Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze i funkciju unutrašnje revizije.

Zaključak o finansijskom upravljanju i kontroli

MF je kontinuirano pokazalo spremnost za poboljšanjem finansijskog upravljanja i kontrole radi postizanja postavljenih ciljeva. Naši rezultati revizije pokazali su da je MF uspostavila adekvatnu kontrolu nad većinom operativnih i finansijskih aktivnosti.

Kontrola nad celokupnim upravljanjem budžetskim procesom u celini je dobra. Međutim trebaju se poboljšati kontrole u kategoriji subvencija i upravljanja imovinom, dok su kontrole u oblasti upravljanja prihodima i rashodima funkcionalne i efikasno se sprovode.

Dalje, sa aspekta usklađenosti sa zakonodavstvom, naša revizija je otkrila postojanje nekih slabosti koje uključuju uglavnom upravljanje osobljem, upravljanje subvencijama i upravljanje imovinom.

Moramo naglasiti da je Odeljenje za unutrašnju reviziju (OUR) kontinuirano pokazuje dobar kvalitet rada kroz koji pruža dosledne procene u vezi sa funkcionisanjem kontrola u organizaciji. S tim u vezi, korist rada unutrašnje revizije bi se trebala razmotriti od strane rukovodstva MF radi poboljšanja oblasti sa nedostacima.

2.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Ispitali smo izvore budžetskih sredstava i potrošnju sredstava prema ekonomskim kategorijama. To je prikazano u sledećim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih sredstava (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ²	2019 Izvršenje	% Izvršenja 2019	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje
Izvori Fondova:	73,618,595	46,276,926	31,299,912	68	27,351,666	23,125,136
Grant Vlade -Budžet	65,778,595	40,398,134	29,222,562	72	26,958,879	22,813,721
Finansiranje preko zaduživanja	3,000,000	3,000,000	-	-	-	-
Finansiranje preko klauzule investicija	500,000	500,000	-	-	-	-
Prihodi i KAP	4,340,000	1,933,000	1,682,082	87	-	-
Spoljne donacije	-	445,792	395,268	89	392,787	311,415

MF je u 2019. godini potrošilo oko 68% završnog budžeta ili 31,299,912€, uključujući Carinu Kosova i Poresku Upravu Kosova. Ministarstvo finansija (isključujući Carinu i PUK), tokom godine je potrošilo 11,097,629€. U odnosu na završni budžet, koji je iznosio 24,070,734€, ostvaren je nizak procenat izvršenja, jer su u budžetu uključene (budžet za nepredviđene troškove i razvojni fond za severne opštine).

Ako sa budžeta Ministarstva finansija za potrebe merenja budžetskog učinka u vezi sa izvršenjem oduzmemo budžet za nepredviđene troškove u iznosu od 4,682,986€ i budžet za razvojni fond u iznosu od 3,972,850€, ispada da je budžet iz MF-a izvršen na stopi od 72%. Budžet za nepredviđene troškove i Fond za razvoj severnih opština nije predviđen za podršku redovnim aktivnostima MF-a, zbog čega se u svrhu ocene izvršenja budžeta na razini kategorija neće uzimati u obzir.

² Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

Tabela 2. Potrošnja sredstava po ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2019 Izvršenje	% Izvršenja 2019	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje
Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama:	73,618,595	46,276,926	31,299,912	68	27,351,666	23,125,136
Plate i Dnevnice	16,874,241	16,577,555	16,511,716	100	16,165,796	15,034,273
Roba i Usluge	27,891,310	8,107,290	6,331,095	78	5,466,262	5,004,579
Komunalije	588,592	455,391	287,194	63	306,571	311,315
Subvencije i Transferi	13,020,000	9,087,925	2,055,509	23	2,722,290	1,241,086
Kapitalne investicije	15,244,452	12,048,765	6,114,398	51	2,690,747	1,533,883

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama Ministarstva finansija, bez carine i Poreske uprave Kosova:

Početni budžet za plate i dnevnice bio je 3,054,845€, dok je završni budžet bio 2,902,506€. Završni budžet smanjen je za 152,339€ na osnovu Odluke Vlade br. 03/15 od 17.12.2019.

Početni budžet za robu i usluge bio je 22,847,851€ (uključujući nepredviđene troškove od 19,448,020€), dok je završni budžet bio 3,399,831€. Osim nepredviđenih troškova, nije bilo promena u završnom budžetu u odnosu na početni. Godišnje izvršenje budžeta u ovoj kategoriji je bilo 1,998,644€, što je oko 59%. Iznos od 3,399,831€ uključen je takođe i program za nepredviđene troškove u iznosu od 682,986€ koji nisu prebačeni u budžetskim organizacijama i na kraju godine su ostala slobodna sredstva. Ako od završnog budžeta oduzmemo budžet o nepredviđenim troškovima u iznosu od 682,986€, ispada da je budžet potrošen oko 74%.

Početni budžet za komunalne rashode iznosio je 123,521€, dok je završni budžet bio 36,321€, od čega je potrošeno 27,200€ ili je izražen u procentu od oko 75%. Završni budžet je u odnosu na početni budžet smanjen za 87,200€ na osnovu Odluke Vlade br. 03/15 od 17.12.2019.

Početni budžet za subvencije i transfere bio je 13,020,000€, od čega su 10,000,000€ bila nepredviđeni troškovi MF, dok je završni budžet smanjen na 9,087,925€ ili 3,932,074,88€. Ovo smanjenje budžeta bilo je rezultat proglašenja Ministarstva finansija kao uštede u budžetu na kraju fiskalne godine. Godišnje izvršenje budžeta u ovoj kategoriji bilo je 2,055,509€, dok je u iznosu od 9,087,925€ uključen budžet od programa za nepredviđene troškove i u iznosu od 4,000,000€ koji nisu prebačeni u Budžetsku organizaciju, a na kraju godine su ostala slobodna sredstva, kao i predviđeni iznos od 3,000,000€ u programu Trezora za projekt „Jačanje finansijskog sektora“. Ugovor je potpisan s

Međunarodnom asocijacijom za razvoj (MAR), ali ga nije ratifikovala Skupština, tako da realizacija ovog projekta nije započela, ka kraju godine je iznos od 32,416€ ostao kao ne potrošena sredstva.

Početni budžet za kapitalne investicije bio je 8,594,452€, dok je završni budžet bio 8,644,151€, dok je potrošeno 4,165,844€, ili oko 48%. Završni budžet je u odnosu na početni budžet povećan za 49,699 € (od čega je iznos od 43,301€ smanjen sa granta Vlade ali je povećan od strane prihoda o PUK za iznos od 93,000€).

U konačnom budžetu od 8,644,151€ uključen je i budžet Razvojnog fonda za severne opštine i iznosu od 3,972,850€, sredstva koja nisu prebačena u odgovarajuće opštine i ostala su sredstva koja će se potrošiti za narednu godinu. Ako se sa završnog budžeta oduzme budžet za nepredviđene troškove u iznosu od 3,972,850€, onda je stopa potrošnje budžeta 89%.

2.1.1 Prihodi

Ministarstvo finansija, uključujući Carinu i PUK, za 2019. godinu je ostvarilo neto prihode od 1,638,510,109€. dok je samo MF ostvarila prihode od 188,972€ koji se odnose na novčane kazne finansijskim institucijama i druge novčane kazne, prihode od licenciranja pojedinačnih i besplatnih aktivnosti. Sledeća tabela prikazuje ukupne prihode MF-a.

Prihodi od CK i PUK nisu deo ovog izveštaja, jer se tretiraju u posebnim izveštajima.

Tabela 3. Poreski i ne poreski prihodi i povrat (u €)

Agencije / odeljenja	Bruto prihod	Povrat	Neto prihod 2019	Prihodi 2018. godine	Prihodi 2017
Carina	1,179,586,032	1,786,817	1,177,799,215	1,130,784,498	1,111,953,000
PUK	504,281,904	43,759,982	460,521,921	424,739,809	365,917,000
Trezor	63,000	-	63,000	55,000	265,200
FIU	47,577	-	47,577	-	20,000
Centralna uprava	78,396	-	78,396	89,690	88,465
Ukupno:	1,684,056,909	45,546,799	1,638,510,109	1,555,668,997	1,478,243,665

Ukupni neto prihodi MF, CK i PUK u 2019 godini iznose 1,638,510,109€, što je u odnosu na prošlu godinu povećano za 82,841,112€ ili 5,3%. Povećanje je bilo u poreskim prihodima PUK-a za 35,782,112€, i u carini 47,014,717€, dok su samo prihodi MF-a porasli za 44,283€ u odnosu na 2018. godinu.

U oblasti prihoda testirali smo šest (6) uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 107,098€, i šest (6) uzoraka za testove usklađenosti. Naši testovi nisu utvrdili nepravilnosti u ovoj oblasti.

2.1.2 Plate i dnevnice

Završni budžet za plate i dnevnice bio 2,902,506€, sa ovog iznosa je potrošeno 2,850,433€. Broj planiranih radnika prema budžetu bio je 347 dok ih je na kraju godine bilo 309. Izvršili smo i poređenje troškova između Kosovskog finansijskog informacionog sistema (ISFUK) i platnog sistema, i nismo naišli na nejednakosti. u smislu evidentiranja i izveštavanja troškova.

U oblasti plata testirali smo 71 uzorak za supstancijalne testove u vrednosti od 42,433€, i pet (5) uzoraka za testove usklađenosti. Naši testovi nisu utvrdili nedostatke u ovoj oblasti.

2.1.3 Robe i usluge

Završni budžet za robu i usluge u 2019. godini bio je 3,436,152€ (komunalije 36,321€). Od toga je potrošeno 2,025,844 € (komunalije 27,200€). Oni su uglavnom vezani za održavanje informacione tehnologije, nabavku druge opreme, kancelarijskog materijala, goriva za službene automobile i centralno grejanje, obezbeđenje drugih zgrada i zakupnina za zgrade.

Testirali smo 45 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 748,646€ kao i šest (6) uzoraka za testove usklađenosti. Naši testovi su utvrdili sledeće nedostatke:

Pitanje A1 – Avanski iz prethodnih godina nisu zatvoreni u ISFUK

Nalaz Prema Administrativnom uputstvu br. 2004/07 za službena putovanja Član 8, avansi za službena putovanja moraju biti zatvoreni, a neplaćeni iznosi moraju se vratiti na bankovni račun u roku od 15 dana nakon povratka sa službenog putovanja.

Na osnovu procesa usklađenosti i usklađivanja evidencija u ISFUK-u i računovodstvenih evidencija između Trezora i Centralnog odeljenja MF-a, prema podacima koje su dostavili odgovorni službenici u MF-u primetili smo da da je iznos otvorenog avansa u sistemu 15,417€.

MF je poslalo dopise Trezoru u kojima se navodi da je avans iz prethodnih godina zatvoren, ali u sistemu i dalje ostaje otvoren. Iz prepiske (e-maila) se vidi da je MF uputilo zahtev Trezoru da ih zatvori, ali avansi i dalje ostaju otvoreni u računovodstvenim evidencijama. MF je u koordinaciji sa Trezorom preduzelo mere i formiralo radnu grupu u cilju izjednačavanja i zatvaranja avansa koji se u sistemu pojavljuju kao otvoreni.

Ovo se dogodilo zbog nedostatka odgovarajuće koordinacije između odgovornih službenika u MF-u i Trezora, kako bi se zatvorili avansi u računovodstvenom sistemu.

Utica	Ne zatvaranje avansa u sistemu - računovodstvenim evidencijama dovelo je do toga da su avansi na računima i dalje ostali otvoreni iz godine u godinu.
Preporuka A1	Ministar treba da obezbedi da će se poduzeti mere da se u kratkom vremenskom periodu razjasni problem sa avansima i da se zatvore svi računi iz prethodnih godina.

2.1.4 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije bio je 4,671,301€, dok je iz ovog iznosa potrošeno 4,165,844€. U ovaj iznos nije uključen budžet Razvojnog fonda za severne opštine u iznosu od 3,972,850€. Troškovi se odnose na opremu informacione tehnologije, softver, drugu opremu i dve isplate sudskih odluka u iznosu od 2,684,452€.

Isplate u iznosu od 2,684,452€ izvršene su za eksproprijaciju imovine na kružnom toku autobuske stanice, a plaćanje je nastalo kao rezultat izvršenja izvršnog naloga P br. 962/15 od 13.03.2018. Sa dužnikom Ministarstvom finansija i poveriocem Javnim stambenim preduzećem i odlukom ministra finansija br. 37/2018 od 05.09.2018. Ministarstvo finansija je u Zakonu o budžetu za 2019. godinu na tabeli 3.2 kapitalni projekti za Centralne nivoe uključilo u kapitalne projekte kao „Ispunjavanje obaveza prema sudskim odlukama“.

U ovoj kategoriji testirali smo 17 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 4,165,844€, kao i pet (5) uzoraka za testove usklađenosti u iznosu od 441,352€. Naši testovi nisu utvrdili nedostatke u ovoj oblasti.

Pitanje A2- Nabavka računara za potrebe CAN

Nalaz Prema članu 59.4 ZJN-a, ugovorni autoritet će smatrati jedan tender prihvatljivim samo ako predmetna ponuda udovoljava svim zahtevima navedenim u obaveštenju o ugovoru i tenderskom dosijeu. Dalje, u obaveštenju o ugovoru od 14.05.2019. „Nabavka računara za potrebe Centralne agencije za nabavku“ (CAN) zatraženo je da, između ostalog da ekonomski subjekti dostave katalog u koji zajedno sa tehničkom specifikacijom za isporučenu opremu.

Uprkos ovom zahtevu, ekonomski operater je dostavio/ponudio bezbojni katalog. Razgovarali smo sa odgovornim osobama u vezi s ovim pitanjem u MF-u, ali nam nije dato razumno objašnjenje za nepoštovanje ovog zahteva.

Uticaj	Takvi nedostaci tokom procesa ocenjivanja povećavaju rizik dodele ugovora ekonomskim operaterima koji ne ispunjavaju unapred određene kriterije. To može uticati da se postupak izvršenja ugovora karakteriše eventualnom slabošću (neusklađenost sa odredbama ugovora).
Preporuka A2	Ministar treba da obezbedi da tokom procesa nabavke, odgovarajuće Odeljenje i druge osobe uključene u postupak (komisija za ocenjivanje) u potpunosti poštuju kriterijume utvrđene u obaveštenju o ugovoru.

2.1.5 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere bio je 5,087,925€, dok su rashodi bili 2,055,509€. Oni se odnose na subvencije za javne subjekte, ne javne subjekte i druge transfere, kao što je to bio slučaj sa transferima za pomoć Republici Albaniji u slučaju zemljotresa.

Testirali smo 33 uzoraka (sve transakcije izvršene za plaćanje) za supstancijalne testove u vrednosti od 22,055,509€, kao i pet (5) uzoraka za testove usklađenosti u vrednosti od 883,000€. Naši testovi su utvrdili sledeće nedostatke:

Pitanje A3 - Potrošnja sredstava iz fonda za nepredviđene troškove

Nalaz	<p>Član 29. Zakona br. 03/L-48 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima propisuje da ako se dogodi hitan ili nepredviđeni trošak, odgovarajuća budžetska organizacija može podneti zahtev ministru finansija za dodatnim finansiranjem. U prijavi se, među ostalim, trebaju objasniti okolnosti koje su uzrokovale potrebu za dodatnim sredstvima, razlozi zbog kojih se te okolnosti ne mogu predvideti i predložena upotreba potrebnih sredstava.</p> <p>Primetili smo da je od pet testiranih plaćanja u iznosu od 883,000€, iu tri od njih koje su proistekle iz vladinih odluka³ za transfer sredstava iz nepredviđenih troškova (rezerve), u kategoriji subvencija i transfera, nisu poštovane tražene procedure podnošenja zahteva za dodatna sredstva u MF.</p> <p>Štaviše, priroda nastalih troškova nije bila hitna ili nepredviđena potrošnja, stoga bi ti troškovi morali biti planirani u redovnom budžetu MF-a i odgovarajućih budžetskih organizacija. Troškovi su bili vezani za dodelu finansijskih sredstava u iznosu od 180,000€ za podršku realizacije filma "Igra života", 143,000€ za dodelu finansijskih sredstava na zahtev Judo saveza Kosova i 50,000€ za jedan slučaj pokrivanja troškova oporavka u inostranstvu.</p>
--------------	---

³(a) Odluka premijera broj 09/89 od 12.02.2019 .; (b) Odluka premijera broj 02/77 od 04.12.2019 .; i (c) Odluka premijera broj 002/88 od 05.02.2019

Uticaj	Potrošnja sredstava iz fonda nepredviđenih troškova koji su utvrđeni za hitne slučajeve, za projekte koji bi se trebali planirati u redovnom budžetu, kao i u nedostatku potrebne procedure za podnošenje zahteva u MF, riskira da se MF suoči s nedostatkom. budžeta za rešavanje nepredviđenih (hitnih) situacija.
Preporuka A3	Ministar bi trebao obezbediti da u saradnji sa odgovarajućom BO, izvrši identifikovanje i procenu zahteva za projekte koje vodi na MF i UP te da na osnovu procene koja se vrši za njih, treba da se planiraju u redovnom budžetu odgovarajućih budžetskim organizacija. Da se takođe obezbedi da sredstva iz rezervi budu dodeljena samo za nepredviđene (hitne) slučajeve, u skladu sa postupkom koji se zahteva u ZUJFO-u.

2.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Vrednost predstavljena u PFV-u za ne finansijsku kapitalnu imovinu iznad 1000€ bila je 9,096,031€. Od toga, 3,888,799€ su imovina Carine i 2,120,164€ Poreske uprave Kosova, dok je neto vrednost ne kapitalne imovine ispod 1.000€ 804.222,97€. Od toga, 362,322€ su imovine CK-a, a 347,643€ sredstva PUK-a. Pregledali smo da li je postupak registracije i način čuvanja dokaza u skladu sa zahtevima Uredbe MF br. 02/2013., O upravljanju ne finansijskom imovinom budžetskih organizacija.

Upravljanje imovinom u MF vrši se nezavisno u četiri njena odeljenja, Centralnoj administraciji, Trezoru, Centralnoj agenciji za nabavku (CAN) i Odeljenje za finansijsku inteligenciju (OFI).

Kao rezultat ispitivanja imovine utvrdili smo sledeće nedostatke:

Pitanje A4 - Nedostaci u upravljanju imovinom

Nalaz	<p>Prema propisu MF-a, br. 02/2013, o Upravljanju ne finansijskom imovinom, član 16 stav 2 - Službenik ne finansijske imovine će uredno evidentirati svu imovinu u registru imovine i u računovodstvenim evidencijama na osnovu dokumenata koji dokazuju da je imovina u vlasništvu i pod nadzorom budžetske organizacije.</p> <p>U Odeljenju za finansijsku inteligenciju (OFI) primetili smo da imovina kupljena u 2019. godini u iznosu od 4,384€ (tri laptop računara po 1,022€ i dva prenosna projektora od 658€) nisu upisana u registru imovine. Takođe, u OFI-u smo primetili da imovina kupljena u 2019. godini u iznosu od 11,894€ nije propisno uknjižena u imovinskom registru i u računovodstvenim evidencijama (dva kupljena Servera, evidentirana su u vrednosti bez poreza na dodanu vrednost (PDV-a) od 5,506€, dok je vrednost za PDV od 440€ po jedinici ili 881€ za dva servera morala biti zabeležena. Stoga je imovina u računovodstvenim evidencijama potcenjenu za tu vrednost.</p>
--------------	---

Utica	Ne upisivanje imovine i neispravni unosi u imovinskom registru i u računovodstvenim evidencijama povećavaju rizik od gubitaka ili zloupotrebe, kao i da vrednost imovine organizacije koja se odražava u GFI-u ne bude pravilna.
Preporuka A4	Ministar treba da u saradnji sa OFI da pregleda postojeće kontrole upravljanja imovinom. Potrebno je ojačati kontrolu u ovoj oblasti kako bi se imovina pravilno evidentirala i zaštitila od gubitaka i zloupotrebe.

2.3 Obaveze

2.3.1 Ne izmirene obaveze

Izveštaj o ne izmirenim obavezama prema dobavljačima na kraju 2019. godine iznosio je 29,533€ (od čega je 28,470€ bilo od Carine, dok je iznos od 1,063€ pripadao MF). Te obaveze prenesene su na plaćanje u 2020. godini.

Testirali smo pet (5) uzoraka za supstancijalne svrhe i pet (5) drugih za testove usklađenosti. Iz testiranih uzoraka nismo utvrdili nepravilnosti.

2.3.2 Ugovorne obaveze

Na osnovu podataka odgovornih službenika MF-a su sledeće:

- MF-Centralnoj administraciji, Trezoru i OFI ugovorne obaveze na kraju 2019 godine iznosile su 445,064€; i
- CAN – Centralizirana nabavka i posebna nabavka, ugovorne obaveze na kraju 2019. godine iznosile su 55,488,919€ (od čega je centralizirana nabavka 54,982,592€ i posebna nabavka 506,327€).

2.4 Funkcija unutrašnje revizije

MF ima funkcionalan sistem unutrašnje revizije koji uopšte predstavlja važan segment kontrola. Odeljenje za unutrašnju reviziju (OUR) deluje sa šest (6) članova: direktorom OUR, pet (5) revizora i jednim asistentom. Organizovana je u dva odeljenja: onaj za revizije u MF-u i Odeljenje za reviziju izvan MF-a, u entitetima koji nisu osnovali odeljenja/jedinice za reviziju. OUR je izradilo strateški i godišnji plan. U godišnjem planu planirano je 20 revizija tokom 2019. godine i sve su realizovane u skladu sa planom revizije za 2019. godinu.

OUR je preko ovih izveštaja pružilo informacije rukovodstvu o tome koliko su efikasne unutrašnje kontrole i njihovo delovanje. Pristup unutrašnje revizije zasnovao se na rizicima i svakodnevnom poslovanju Organizacije. Revizijski odbor održavao je redovne sastanke i razmatrao sve izveštaje OUR-a.

3 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj o reviziji za GFI MF-a za 2019. godinu rezultiralo je sa šest (6) glavnih preporuka. MF je pripremilo Akcioni plan koji prikazuje kako će sprovesti date preporuke, a MF je 27.09.2019.godine pripremio i dostavio NKR-u periodični izveštaj o napretku sprovođenja preporuka.

Do kraja naše revizije za 2019. godinu sprovedene su četiri (4) preporuke, jedna (1) preporuka je adresirana kao zatvorena preporuka, a jedna (1) još uvek nije adresirana. Za potpuniji opis preporuka i njihovo tretiranje pogledajte Tabelu preporuka br. 4.

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine i 2019. godine

Br.	Polje Revizije	Preporuke iz 2018 godine	Preduzete akcije	Status
1	Planiranje i izvršenje budžeta	Kada se priprema godišnji budžet, ministarstvo treba da obezbedi da je izvršena detaljna analiza, pozivajući se na istorijske podatke iz prethodnih godina. Pored toga, trebalo bi napraviti analizu i prioritizacija projekata, kako bi se pokrenuo proces implementacije tokom godine, za one projekte koji su ispunili sve preduslove. Pored toga, jedinice odgovorne za zahteve trebaju podneti zahteve za implementaciju projekata na vreme.	Preporuka nije sprovedena međutim, po prirodi i vremenu su konačno ne sprovedene. B1.4_1 RP_ budžet i izvršenje	Zatvorena preporuka
2	Plate i dnevnice	Ministar treba da preduzme sve odgovarajuće radnje kako bi se otklonili razlozi ili prepreke u popunjavanju novih slobodnih radnih mesta, posebno na ključnim pozicijama	Kao rezultat pregledanih uzoraka i ove godine smo utvrdili nedostatke ove vrste u ovoj komponenti Ref B3	NE sprovedena preporuka, ponovljena. Preporuka B1 u ovom izveštaju.
3	Zajednička pitanja o robi uslugama i kapitalnim investicijama	Ministar treba da obezbedi blisku saradnju između svih učesnika u procesu od naloga koji su dati do kontrolnih aktivnosti za izvršenje plaćanja, kako bi ih obradili u skladu sa važećim pravilima	Kao rezultat uzoraka pregledanih u ovoj kategoriji ove godine nismo utvrdili nedostatke ove vrste u ovoj komponenti Ref. B4	Sprovedena preporuka
4	Zajednička pitanja o robi uslugama i kapitalnim investicijama	Ministar treba da obezbedi blisku saradnju između komisija za procenu službenika za nabavke, kako bi se povećala odgovornost komisije kako bi procene bile zasnovane na zahtevima u dosijeu tendera, a ne na profesionalnim i tehničkim kapacitetima ekonomskog operatera za obavljanje posla	Kao rezultat uzoraka pregledanih u ovoj kategoriji ove godine nismo utvrdili nedostatke ove vrste u ovoj komponenti Ref. B5	Sprovedena preporuka
5	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Ministar treba da obezbedi blisku saradnju između službenika za imovinu i komisije za pravljenje nacrta izveštaja o inventarizaciji na vreme, pre pripreme godišnjih finansijskih izveštaja, kako bi predstavio tačno stanje imovine	Proverili smo izveštaje o popisu i pobrinuli smo se da je isto napravljeno pre pripreme PVF Ref.B7.4 Izveštaj o popisu	Sprovedena preporuka

6	Sistem Unutrašnje revizije	Ministar treba da stimuliše i podrži rad odbora za reviziju, kako bi se obezbedilo da je uloga i misija komisije za reviziju u ministarstvu ispunjena i da se funkcija unutrašnje revizije dobro prati.	Odbor za reviziju je formiran ref. B10.5e	Sprovedena preporuka
Br.	Polje Revizije	Preporuke za 2019 godinu		
1	Robe i usluge	Ministar treba da obezbedi da će se poduzeti mere da se u kratkom vremenskom periodu razjasni problem sa avansima i da se zatvore svi računi iz prethodnih godina.		
2	Kapitalne investicije	Ministar treba da obezbedi da tokom procesa nabavke, odgovarajuće Odeljenje i druge osobe uključene u postupak (komisija za ocenjivanje) u potpunosti poštuju kriterijume utvrđene u obaveštenju o ugovoru		
3	Subvencije i transferi	Ministar bi trebao obezbediti da u saradnji sa odgovarajućom BO, izvrši identifikovanje i procenu zahteva za projekte koje vodi na MF i UP te da na osnovu procene koja se vrši za njih, treba da se planiraju u redovnom budžetu odgovarajućih budžetskim organizacija. Da se takođe obezbedi da sredstva iz rezervi budu dodeljena samo za nepredviđene (hitne) slučajeve, u skladu sa postupkom koji se zahteva u ZUJFO-u		
4	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Ministar treba da u saradnji sa OFI da pregleda postojeće kontrole upravljanja imovinom. Potrebno je ojačati kontrolu u ovoj oblasti kako bi se imovina pravilno evidentirala i zaštitila od gubitaka i zloupotrebe.		

Ovaj izveštaj je prevod sa originalne verzije na Albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na Albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** **ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Pismo potvrđivanja

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIC OF KOSOVO	
Qeveria e Kosovës / Vlada Kosova / Government of Kosovo	
Ministria e Financave / Ministarstvo za Finansije	
Arhiva - Arhiva - Archive	
Mr. Pror. Dr. Pror. Org. Unit	Mr. Pror. Dr. Pror. Prof. Mr.
01	880
Mr. / Zepina Dr. / Stranica Mr. / Projekti	Dr. / Datum Date
13.07.2020	
PRISTINE/A	

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Financave
Ministarstvo za Finansije - Ministry of Finance

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2019 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Prishtinë, datë: 13.07.2020

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Raportit/Pasqyrave Financiare Vjetore të Ministrisë së Financave, për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Hykmete Bajrami

Ministre e Ministrisë së Financave.

